

RAHANDUSMINISTEERIUM

Õiglase Ülemineku protsess

Ivan Sergejev

Rahandusministeeriumi õiglase ülemineku kava
koostamise koordinaator

15.01.2021

Õiglase ülemineku mehhanism

Õiglase ülemineku mehhanism koosneb kolmest sambast:

- **Õiglase ülemineku fond (I samm)**
 - Fondi mahuks on Eesti puhul ~340 mln eurot + tehniline abi. Eesti saab teiste Euroopa riikidega võrreldes ühe elaniku kohta kõige rohkem raha.
 - Fondi määrust kehtestatakse eeldatavalt aprillis 2021.
- **Õiglase ülemineku skeem InvestEU all (II samm)**
 - Investeeringud jätkusuutlikku taristusse
 - Investeeringud arendus- ja innovatsioonitegevusse ning digitaliseerimisse
 - VKEde ligipääs finantseerimisele
- **Avaliku sektori laenu- ja toetuskeem (III samm)**

Toetuse komponent 15% laenust

Õiglase ülemineku fondi eesmärk ja toetatavad valdkonnad (täpsustuvad)

- „...enabling regions and people to address the social, employment, economic and environmental impacts of the transition towards the Union’s 2030 target for climate and a climate-neutral economy by 2050, based on the Paris Agreement“;
- VKEde tootlikud investeeringud; uute ettevõtete loomine; teadus- ja innovatsioonitegevus; maa-alade taastamine ja saastest puhastamine, maapinna korrastamine ja otstarbe muutmine; töötajate ümberõpe, jm. + suurettevõtete toetamine ja KHG heite vähendamine ettevõtetes kui need on ÕÜK rakendamiseks vajalikud.
- LUBATUD ei ole investeeringud fossiilkütuste tootmisse, töötlemisse, jaotusse, ladustamisse või põlemisse.

Õiglase ülemineku territoriaalse kava koostamise protsess (1)

- **Märts / aprill 2020**

- Ministeeriumid esitasid ettepanekuid valitsuse tegevuskava ajakohastamiseks, arutelu kabinetis;
- Maakonna arengukava ajakohastamise protsessi algatamine IVOLi poolt.

- **Mai / juuni 2020**

- Juhtkomisjoni ja piirkondliku õiglase ülemineku platvormi loomine;
- Esimesed kohtumised, kokkulepe menetlusprotsessi osas;
- Uuringu algatamine (Praxis) ülemineku mõjude ja väljavaadete kohta

Õiglase ülemineku territoriaalse kava koostamise protsess (2)

- **Juuli / august / september 2020**
 - Avalikkuse teavitamine ja arvamuskorje. Üle 1500 vastaja Ida-Viru piirkonnast;
 - Piirkondlikud temaatilised seminarid õiglase ülemineku teemal Narvas ja elektrooniliselt (algselt plaaniti Jõhvis). Mõlemal üritusel u 80-90 osalejat. Teemade seas: looduskeskkond, energeetika ja põlevkivisektor, ettevõtluse arendamine ja tööhõive, infrastruktuur ja elukeskkond jm väljakutsed;
 - Juhtkomisjoni ja platvormi arutelud teavitustegevuse / seminaride ja muude saadud ettepanekute tulemuste üle, kokkulepe õiglase üleminekukava peamise strateegilise raamistiku osas.

Õiglase ülemineku territoriaalse kava koostamise protsess (3)

- **Oktoober / november / detsember 2020**
 - Erinevate sidusrühmade esitatud kirjalikud ettepanekud õiglase ülemineku kava tegevussuundade kohta;
 - Laekunud ettepanekute läbivaatamine koos teiste ministriumidega;
 - Juhtkomisjoni ja platvormi arutelud õiglase ülemineku kava tegevussuundade ja esmatähtsate sekkumiste ettepanekute üle;
 - 03.12.2020 – Vabariigi valitsuse kabineti otsus õiglase ülemineku mehhanismi vahendite esialgse jaotusettepaneku kohta;
 - Esimene mitteametlik kohtumine Euroopa Komisjoniga.

Õiglase ülemineku mehhanismi vahendite esialgne jaotusettepanek

- **Kaks tegevussuunda:**
 - „Mitmekesine ja nutikas ettevõtluse areng“ - kokku 248 mln (~73% fondi mahust)
 - „Atraktiivne elukeskkond“ - kokku 92,63 mln (~27% fondi mahust)
- **Õiglase ülemineku fondi eesmärk:**

„...enabling regions and people to address the social, employment, economic and environmental impacts of the transition towards the Union’s 2030 target for climate and a climate-neutral economy by 2050, based on the Paris Agreement“

Mitmekesine ja nutikas ettevõtluse areng - kokku 248 mln

- Ida-Viru tööstuse investeringute toetus (MKM) – 143 mln
- Ida-Viru ettevõtluse teadmismahukuse kasvatamise toetus (MKM/HTM) – 40 mln
- Ettevõtluse mitmekesistamise tugiteenused (MKM/RM) – 20 mln
- Väikeettevõtluse toetus (MKM) – 15 mln
- Töölt-töole liikumise ning töötajate ümberprofileerimise toetused põlevkivisektori töötajatele (SoM) – 5 mln
- Ida-Viru täiendkoolituse mahu suurendamine ning uute tasemeõppe õppekavade arendamine ja käivitamine kutse- ja kõrghariduses (HTM) – 25 mln

Atraktiivne elukeskkond

- kokku 92,63 mln

- Kaugkütte lahti sidumine põlevkivist (MKM) – 12 mln
- Põlevkivi kaevandamise ja töötlemisega seotud keskkonnaprobleemide lahendamine ja tervisekahjude vähendamine (KeM/SoM) – 10 mln
- Ühiskondlikku muutust toetavate sotsiaal- ja terviseteenuste arendamine (SoM) – 5 mln
- Omavalitsuste ja keskvalitsuse investeeringud sotsiaalse sidususe suurendamiseks (RM) – 43 mln
- Piirkondlike algatuste toetus õiglaseks üleminekuks (RM) – 22,63 mln

Õiglase ülemineku territoriaalse kava koostamise edasine protsess (1)

- **Jaanuar / veebruar / märts 2021**
 - Meetmete disain koostöös ministeeriumitega jm partneritega, kava eelnõu täiendamine, esitamine juhtkomisjonine ja Vabariigi valitsusele, suhtlus EK'ga;
- **Veebruari lõpp / märtsi algus**
 - „Ida-Viru visiooninädal“ (töönimetus) – mitmepäevane virtuaalne teavitussüritus, mille eesmärgiks on tutvustada avalikusele ja tuleviku meetmete kasusaajatele siiani tehtud tööd ja valideerida ettevalmistatavaid meetmeid;
- **Aprill 2021**
 - Kava eelnõu heakskiitmine Vabariigi valitsuse istungil, eelnõu esitamine Euroopa Komisjonile;

Õiglase ülemineku territoriaalse kava koostamise edasine protsess (2)

- **Mai / juuni / juuli 2021**
 - Mitteametlikud läbirääkimised Euroopa Komisjoniga;
 - ÕÜK lõpliku versiooni heakskiitmine VV istungil ja ametlik esitamine EK'le;
- **August / september 2021**
 - Kava kinnitamine Euroopa Komisjoni poolt;
 - Struktuurfondide kasutamise seaduse vastuvõtmine ja meetmete määruste jõustumine;
- **Oktoober 2021**

Õiglase ülemineku meetmete rakendamise algus.

RAHANDUSMINISTEERIUM

Tänan!

Ivan Sergejev

Rahandusministeeriumi õiglase ülemineku kava
koostamise koordinaator

15.01.2021